

УДК 656.025.4(477)

**ІНТЕРМОДАЛЬНІ ПЕРЕВЕЗЕННЯ ЯК
КЛЮЧОВИЙ ЧИННИК ПІДВИЩЕННЯ
ЕФЕКТИВНОСТІ РОБОТИ ТРАНСПОРТУ
В УМОВАХ ФОРМУВАННЯ
МІЖНАРОДНИХ ТРАНСПОРТНИХ
КОРИДОРІВ В УКРАЇНІ**

Панченко С.В., д.т.н., професор (УкрДАЗТ)

Глобалізація викликала бурхливе зростання світової міжнародної торгівлі, що зумовило розвиток міждержавної і міжконтинентальної транспортно-комунікаційної мережі, яка включає транспортну інфраструктуру всіх видів транспорту, рухомий склад і складські термінали, єдину правову, технологічну і інформаційну базу, і забезпечує ефективність перевезень.

Виключно сприятливе географічне положення України, а також наявність розвинутої транспортної інфраструктури дозволяють нашій країні внести в рішення проблеми формування інтегрованої системи глобальних міжнародних транспортних коридорів (МТК) вельми істотний внесок, виступаючи на ринку транзитних перевезень рівноправним партнером, що пропонує транспортному співтовариству транзитні ресурси.

Підвищення ефективності роботи транспорту в міжнародному і внутрішніх повідомленнях і поліпшення транспортного обслуговування його користувачів вимагає створення

у складі МТК інтегрованої вантажопровідної системи, заснованої на організаційно-технічній і технологічній взаємодії підприємств декількох видів транспорту з розвитком інтермодальних перевезень на логістичних принципах.

Під інтермодальними перевезеннями розуміють перевезення вантажу декількома видами транспорту, де один з перевізників зобов'язаний організувати все перевезення вантажу (від дверей до дверей) з одного пункту відправлення або порту через один або декілька пунктів в кінцевий пункт призначення. Залежно від того, як розподілена відповідальність між включеними в таке перевезення перевізниками, видаються різні транспортні документи.

Основною характеристикою інтермодальних перевезень є вільний обмін обладнанням між видами транспорту. Так, наприклад, контейнер вантажного автомобіля перевозиться авіатранспортом, або залізничний вагон – водним транспортом. Такий обмін обладнанням дозволяє надавати послуги, що не доступні для вантажовідправника, який використовує один спосіб транспортування.

До головних переваг інтермодальних перевезень відносять:

- високу швидкість і гарантію доставки вантажів відповідно до графіка руху потягу;
- гарантовану безпеку перевезення за будь-яких погодних умов;
- гарантовану охорону транспортних засобів і вантажів під час руху і стоянки потягу;
- значне скорочення часу проходження прикордонного і митного контролю;
- збереження транспортного засобу, заощадження його моторесурсу і економію палива;
- збереження автомобільних доріг;
- збереження екології навколишнього середовища;
- економію витрат на паливо і оформлення товаросупровідних документів.

Побудова такої вантажопровідної системи, що забезпечує користувачів комплексним транспортно-експедиційним обслуговуванням з швидким і зручним проходженням митних процедур, приведе до створення мережі вантажних термінальних комплексів, які мають криті склади з відповідним виробничим і технологічним устаткуванням, складські майданчики, перевантажувальну техніку, адміністративний модуль.

Розвиток інтермодальних перевезень в нашій державі вимагає обговорення і рішення задач по інтегрованості й інтероперабельності різних видів транспорту в міжнародних транспортних коридорах. Так, під інтероперабельністю (interoperability) розуміється використання стандартної і сумісної інфраструктури, технологій й устаткування, характеристик транспортних засобів (розмірів). Це включає технічну і операційну

одноманітність, яка може бути застосована транспортними підприємствами для ефективного просування послуг «від дверей до дверей». Все це скорочує кількість різних бар'єрів (інституційних, законодавчих, фінансових, фізичних, технічних, культурних, політичних) між транспортними системами. Інтерз'єднаність (interconnectivity) означає горизонтальну координацію видів транспорту для отримання інтегрованих транспортних послуг «від дверей до дверей».

Інтермодальні транспортні системи складні як через число гравців (вантажовідправник, вантажоодержувач, агенти, перевізники, оператори об'єктів інфраструктури, термінальні оператори) так і через кількість різних процесів, тому необхідним є створення диспетчерської системи управління транспортними потоками і інформаційної система, що володіє ієрархічною структурою і пов'язана з інформаційно-аналітичними системами міжнародних транспортних коридорів, регіонів і видів транспорту.

Роль інтермодальних вантажоперевізних технологій в підвищенні ефективності роботи вітчизняного транспорту в умовах МТК очевидна, проте їх організація по існуючих й перспективних маршрутах вимагає рішення широкого кола питань, пов'язаних із удосконаленням законодавчої і нормативної бази по підтримці і розвитку інтермодальних перевезень, гармонізації інтермодальної технології з європейськими нормами і технічними специфікаціями по схожості, створенням спеціального рухомого складу нового покоління, а також інтелектуалізації технічних рішень.